

Oponentský posudek na bakalářskou práci Lenky Nižnanské „EVS dobrovolník, aneb jedna životní etapa?“

Práce Lenky Nižnanské je průměrná a nevyvážená. Nehodlám ji odstřelit, chci jen říct, že pro mne, jako pro oponenta, je v ní ukryto více otázek než odpovědí..

První otázka je banální: Nejmenovala se často citovaná Jitka Štěpánková v době, kdy psala na stejné téma bakalářskou práci v roce 2003 Martišová? Kolegyně Nižnanská uvádí dva prameny výše zmíněné autorky, jeden z roku 2003 a druhý z roku 2008, který byl po svatbě Jitky Martišové podepsán Jitkou Štěpánkovou. Kolegyně Nižnanská tyto změny nerozlišuje a zcela bez vysvětlení, z kterého pramene stejné autorky čerpá, ji systematicky nazývá Štěpánková (s jednou výjimkou, kdy se na stránkách bakalářky objevuje zcela bez souvislosti jméno Martišová). Já vím, že to je prkotina, ale když si někdo klade tak vysoké rozlišovací cíle, měl by být přesný i v maličkostech.

Druhou otázku neadresuji autorce bakalářské práce, ale zadávacímu systému této školy. Nedovedu si představit, že by v rámci žánru, který učím (životopisná zpověď) vůbec někoho napadlo souhlasit s tím, že mohou vzniknout řekněme dvě životopisné zpovědi Jana Sokola (od různých studentů), přestože rozdíl mezi nimi by mohl být zásadní. Každý autor takové bakalářské práce by nastavoval svými otázkami Janu Sokolovi zcela jiné zrcadlo, takže by se kryla pouze fakta, ne však východiska. Jak je tedy možné, že bylo kolegyni Nižnanské schváleno téma, které Jitka Martišová obhájila v roce 2003? Obě přece musely pracovat se stejnými základními daty a informacemi o Evropské dobrovolné službě a jediné NOVÉ u kolegyně Nižnanské jsou jiní narátoři a o pět let starší svět.

Držme se tedy toho, co je u Lenky Nižnanské NOVÉ. Do str. 42 z celkových jednašedesáti jde o „přípravnou palbu“ kompilovanou z mnoha dostupných zdrojů (fakta, fakta, fakta, ale: jsou jiná než u Jitky Martišové z roku 2003?) + dosti zmatečné operování s pojmem „altruismus“, který Lenka Nižnanská označuje de facto za čirý „egoismus“, aniž by sestoupila k psychologickým, teologickým a filosofickým pramenům. Nešť!

Zpátky: Co je u Lenky Nižnanské NOVÉ. Jsou to rozhovory s dvanácti (12) narátory, českými účastníky EVS v různých zemích a v různě dlouhých intervalech. Jak se každý čtenář bakalářské práce kolegyně Nižnanské dočte (v textu i v příloze), vedla autorka této bakalářské práce s oněmi narátory separátní rozhovory a všem položila 46 stejných otázek (viz příloha). Našinec by očekával, že v této bakalářské práci najde 552 (!) unikátních odpovědí, které si vyhodnotí sám podle svého nejlepšího svědomí a vědomí a že mu (možná) k tomu pomůže i vyhodnocení autorky. Není tomu tak. Na zbývajících devatenácti (19) stránkách bakalářské práce je pouhé shrnutí toho, čemu Lenka Nižnanská říká „výzkum“. Tedy ne čtenář (např. oponent), ale kolegyně Nižnanská rozhoduje o tom, jaké odpovědi jsou vhodné pro potřebu její bakalářské práce, pro její „výzkum“ (zde jsem nucen pochválit její přístup k přepisu mluvené češtiny do psané – autorka si uvědomuje rozdíl mezi strukturami obou forem). Nedovedu se zbavit dojmu, že Lenka Nižnanská je obětí nekritické adorace metodiky (na UK FHS), která studenty děsí, ale rádi jí podlehnou, protože je „praktická“ a snadno „aplikovatelná“. Chci říct: démon jménem SVIP (ať mi potrefení kolegyně odpustí, pletu-li se) činí v posledních dvou letech z řady bakalářských prací sterilní potravu pro archiv. Už nejde především o to těšit se z objevů něčeho nového (byť zpracovaného s formálními nedostatky), ale o to, jak nejsnáze proplout úskalími přesně pojmenovaných zatáček. Na závěr si neodpustím povzdech nad tradiční přítomností věčného nepřítele nás všech, tzv. komunismu, který sice nikdy nikde nepanoval, ale na kterého lze svést vše (tak jako bylo

vhodné před sto lety svést vše na Habsburky, kteří kupodivu panovali). Lenka Nižnanská svádí na „dědictví komunismu“ fakt (navíc v její práci nikde a ničím nedoložený), že rodiče adeptů EVS špatně snášejí chuť svých dětí pomáhat potřebným.

Jsem si vědom toho, že můj posudek může působit krutě a zle tváří tvář námaze, kterou musela kolegyně Nižnanská podstoupit, aby svou práci vybudovala a odevzdala. Nejsem ani zlý ani krutý a to, že jsem budoucí absolventku pochválil jen za přepis, nechť není měřítkem mého celkového hodnocení. Chci říct: protože jsem nečetl bakalářku Jitky Martišové z roku 2003 (asi by měla být přílohou této bakalářky, aby bylo zřejmé, jak novátorsky Lenka Nižnanská téma EVS pojednala), řadu věcí jsem se dozvěděl a za to kolegyni Nižnanské dík. Navrhuji lepší trojku.

A ptám se: Proč je, proboha, v názvu bakalářky otazník?

V Praze, 15.3.2009

Mgr. Jan Kašpar